

Advies

Algemene Raad i.s.m. de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk en de Vlaamse Sportraad

26 november 2020

Advies over het ontwerp van decreet houdende de machtiging van de Vlaamse deelnemers aan en de regeling van de modaliteiten van deelname aan de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme

Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving Energie en Toerisme Zuhail Demir vroeg de SARC op 30 oktober 2020 om advies over het ontwerp van decreet houdende de machtiging van de Vlaamse deelnemers aan en de regeling van de modaliteiten van deelname aan de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme.

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk en de Vlaamse Sportraad behandelden de adviesvraag op hun plenaire vergadering op 19 november. De Algemene Raad coördineerde het advies via schriftelijke procedure.

I. SITUERING

Een LIVC R is een lokaal, door de burgemeester georganiseerd, overlegplatform, dat de relevante lokale socio-preventieve, socio-curatieve en maatschappelijke partners bij elkaar brengt. Met relevant wordt bedoeld dat ze een rol kunnen spelen in een casusgerichte opvolging van personen die in meer of mindere mate signalen van radicalisering vertonen. Sinds 2018 is elke gemeente hiertoe verplicht.

Om de goede werking van de LIVC R te waarborgen, is het noodzakelijk dat er vertrouwelijke informatie kan gedeeld worden. De deelnemers aan een LIVC R, die gebonden zijn door het beroepsgeheim, kunnen deelnemen aan het casuoverleg en binnen dit kader geheimen delen die betrekking hebben op het voorkomen van terroristische misdrijven waarvoor het overleg werd georganiseerd. Zowel geheimplichtigen als niet-geheimplichtigen kunnen worden betrokken bij het overleg. Voor de niet-geheimplichtigen geldt een bijzondere geheimhoudingsplicht voor de tijdens het overleg vernomen geheimen.

Tot op heden ontbrak een decretale basis voor de Vlaamse diensten en voorzieningen en gesubsidieerde organisaties om te kunnen deelnemen aan een casusoverleg binnen een LIVC R zonder daarbij hun eventuele beroepsgeheim te schenden. Het huidige ontwerp komt hieraan tegemoet.

Het ontwerp van decreet machtigt de leden van een aantal Vlaamse diensten en voorzieningen en door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest gesubsidieerde organisaties om te kunnen deelnemen aan een casusoverleg binnen een lokale integrale veiligheidscel inzake radicalisme, extremisme en terrorisme (LIVC R). In artikel 3 van het decreet worden onder punt 11° en 12° ook specifiek sportorganisaties en sociaal-cultureel volwassenenorganisaties vermeld.

Daarnaast bepaalt het decreet ten aanzien van deze Vlaamse diensten en voorzieningen en gesubsidieerde organisaties ook een aantal modaliteiten van deelname.

II. ADVIES

De SARC is zich ervan bewust is dat de oprichting en werking van LIVC R's om verschillende redenen gevoelige materie is (de bespreking van case-informatie, overschrijding van de geheimhoudingsplicht, etc.). Een LIVC R betreft actoren uit verschillende sectoren, maar niet elke actor heeft een even adequate ervaring, opleiding of routine om een rol op te nemen in dergelijke gesprekken. De raad verwijst naar het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens, waarin dieper wordt ingegaan op belangrijke gevoeligheidsaspecten.

Voorliggend ontwerpdecreet bepaalt het kader voor geformaliseerd case-overleg op lokaal niveau. In de realiteit zijn er in het veld al heel wat jeugdwerkorganisaties, succesvol aan het werk. Op het terrein wordt er efficiënt samengewerkt met andere gemeentelijke diensten (vb. integratie). Het is belangrijk om de rol van de jeugd- en socioculturele verenigingen en sportorganisaties te erkennen, alsook de informele setting waarin ze werken en de goede samenwerking met bestaande diensten. Net om die reden is het essentieel dat er bij de samenstelling van de draaiboeken overleg is met het veld. Zonder voorafgaand overleg kan het decreet de goede praktijken in het veld onbedoeld fnuiken.

Geheimhoudingsplicht

Deelnemers aan een LIVC R bekleden vaak een noodzakelijke vertrouwensfunctie die maatschappelijk erkend wordt en zijn dus gebonden door het beroepsgeheim. Sommige actoren (vb. jeugdwerkers, trainers) vervullen evenzeer een noodzakelijke vertrouwensfunctie, maar hebben geen beroepsgeheim. Het is positief dat hierop een antwoord geboden wordt door de bijzondere geheimhoudingsplicht en vrijwillige deelname.

Vrijwillige deelname

In artikel 4 van het decreet wordt erop gewezen dat de leden van de diensten, de voorzieningen en de gesubsidieerde organisaties op vrijwillige basis kunnen deelnemen aan een casusoverleg binnen een LIVC R. Indien een genodigde niet wenst deel te nemen aan het casusoverleg, dient hij een

gemotiveerd antwoord aan de burgemeester of de door hem aangestelde vertegenwoordiger te bezorgen. Het niet deelnemen aan een overleg heeft volgens het decreet geen implicaties voor de afwezige en zijn/haar organisatie.

De vrijwilligheid van deelname strookt gevoelsmatig niet met de verplichting om een gemotiveerd antwoord voor te leggen. Het is niet ondenkbaar dat genodigden zich om velerlei redenen toch verplicht zullen voelen om deel te nemen, en dat het vrijwillig karakter ondergraven wordt. De vereiste inhoud van een gemotiveerd antwoord is op dit moment ook niet geheel duidelijk.

Het moet voor genodigden steeds helder zijn dat deelname geheel vrijblijvend is, en dat informatie steeds vertrouwelijk blijft. De SARC is tevreden dat een gemotiveerd antwoord niet noodzakelijk is indien het om een vrijwilliger gaat en dat het gemotiveerd antwoord onder de geheimhoudingsplicht valt.

De SARC vindt het positief dat personen die uitgenodigd zijn voor een casusoverleg binnen een LIVC R zich kunnen laten vertegenwoordigen door een vaste afgevaardigde. Dat het ontwerpdecreet deze ruimte biedt is in het bijzonder belangrijk voor (jonge) vrijwilligers die uitgenodigd worden voor een overleg binnen een LIVC R.

Uitwerking draaiboek

Aangezien in het voorontwerp van decreet een groot aantal diensten en voorzieningen en gesubsidieerde organisaties gemachtigd worden om deel te nemen aan een casusoverleg binnen een LIVC R, die gekenmerkt worden door een grote differentiatie (naar grootte, territoriale werking, wel of geen hulpverlening, al dan niet onderworpen aan beroepsgeheim, professioneel of vrije tijd,...), is het van belang dat het voor alle mogelijke deelnemers duidelijk is op welke wijze zij kunnen/mogen deelnemen. Aangezien het niet vanzelfsprekend is dat bv. een coach binnen een sportvereniging op de hoogte is van de regelgeving inzake LIVC R en inzake het casusoverleg, zal er een draaiboek worden opgesteld dat op duidelijke wijze het kader inzake LIVC R uiteenzet. In dit draaiboek zal niet enkel aandacht worden besteed aan het regelgevende kader, maar ook aan het praktische verloop van een LIVC R.

Het moet voor alle professionals helder zijn welke informatie gedeeld wordt en wat ermee gebeurt. Deze elementen worden verder uitgewerkt in het draaiboek en zijn geen deel van het decreet. Momenteel wordt er parallel gewerkt aan het decreet en het bijhorende draaiboek. Daardoor is het moeilijk om in het draaiboek al correcte informatie op te nemen omtrent gegevensverwerking en verantwoordelijkheden. Het is de bedoeling om het draaiboek uit te werken in samenwerking met de verschillende sectoren. De SARC is tevreden dat het veld betrokken wordt bij de opmaak en hoopt dat de sectorspecifieke opmerkingen weerslag zullen vinden in het document. Het is essentieel dat het draaiboek breed bekend en gedragen wordt.

Implementatie in Brussel

Het ontwerp van decreet is ook van toepassing op Brusselse diensten en voorzieningen en gesubsidieerde organisaties, voor zover deze onder de bevoegdheid vallen van de Vlaamse Gemeenschap. De SARC vraagt zich af hoe een goede samenwerking wordt gewaarborgd tussen de Brusselse burgemeesters en de Nederlandstalige diensten en voorzieningen en gesubsidieerde organisaties en hoopt dat hier aandacht aan wordt geschonken in de verdere uitwerking van het

decreet en/of draaiboek. Het is belangrijk dat de Vlaamse Gemeenschapscommissie bij de uitwerking van deze samenwerking geconsulteerd en geïnformeerd wordt.

Namens de Algemene Raad,

Annick Schramme, algemeen voorzitter

Bart Dierick, algemeen secretaris

Namens de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk,

Frie De Greef, voorzitter

Dirk Verbist, ondervoorzitter

Liesbeth Lemiere, secretaris

Namens de Vlaamse Sportraad,

Astrid Vervaet, voorzitter

Marc Vlogaert, ondervoorzitter

Maarten Koolen, secretaris